

VÄLISRAAMATUTE KOGU SEDEL- JA KAARTKOHAKATALOOG (F3T)

Kataloogijuhend

I. KATALOOGI
ÜLESANNE

Kataloog on sisekataloog, kasutamiseks raamatukogu töötajaile. Annab ülevaate välisraamatute kogu (F3) sellest osast, mille kohaviit koosneb osakonnanimbrist, formaaditähdest ja järjenumbrist. Sedelid ja kaardid on järjestatud kohaviitade järjekorras, nagu raamatud riiuleil.

Kataloogi abil saab: 1) välja selgitada, missugused raamatud peavad fondis olema, 2) teha inventuuri, 3) koostada kustutusakte, 4) võrrelda fonde kataloogidega.

Kataloog peab andma vastuse järgmistele küsimustele:

1) missugune teos (missugused köited mitmeköitelisest teosest või seeriaväljaandest) peab olema fondis teatud kohaviida all;

2) mitu eksemplari ja missuguste inventarinumbritega on seda teost šifreeritud selle kohaviida alla;

3) missugused eksemplarid neist on kustutatud ja millal;

4) missugused eksemplarid on veel fondis arvel;

5) kas kohaviit on vaba (kasutamata) ja kuhu on raamatud selle kohaviida alt ümber suunatud;

6) kas teatud kohaviidaga teos on ümberinventeerimise ajal olemas olnud ja saanud acc. kõrvale uue inventarinumbriga.

II. ASUKOHT

Töötlusosakonna tööruum

III. SUURUS

Kataloog koosneb 2 osast:

1) sedelkataloog (koostatud 1922 - 1969) 77 karbis, 29050 kohaviita, 30500 sedelit;

2) kaartkataloog (koostatud alates 1969.a.) 12 kastis, 13250 kohaviita, 13750 kaarti.

Kaartkataloog algab järgmistest kohaviitadest:

osak.	A	B	C	D	osak.	A	B	C	D
I	2155	668	20	1	IX	3211	215	1	1
II	1875	180	27	1	X	3760	590	1	1
III	2000	200	50	1	XI	3840	380	1	1
IV	2000	187	1	1	XII	1522	215	1	1
V	5270	775	1	1	XIII	5162	682	1	1
VI	3671	108	1	1	XIV	10480	866	48	1
VII	1190	240	4	1	XV	1850	146	3	1
VIII	4859	185	1	1	XVI	211	35	1	1

Sedelkataloogi täiendab abikartoteek II ja IV - XVI osakonnast 4. fondi ümber suunatud raamatute kohta (sedelid endiste kohaviitade järjekorras), asub raamatukogu kantseleis.

IV. SISU

Kohaviida
järgi

Kataloogis peegeldatakse kohaviidad, mis koosnevad osakonnast numbrist, formaaditähendusest ja järjenumbrist.

Ei peegeldata F3 seda osa, mille kohaviidaks on aktsessioon või arhiivkogu (praeguse 4. fondi) kohaviit.

Fondide
järgi

Kataloogis peegeldatakse 3. fondi kuuluv kirjandus (vene- ja võõrkeelsed raamatud, mis on ilmunud 1917.a. või hiljem välismaal (ka kodanlikus Eestis, Lätis, Leedus) hoolimata inventarimnumbrist (3.fondi, 1. fondi, perioodikakogu inv. nr., acc. v.m.). Kataloogis on andmed ka raamatute kohta, mis on kustutatud, ümber suunatud mõnda teise kogusse (Per., SF, R v.m.) või kadunud juba 1950.a. ümberinventeerimise ajal.

V. KIRJE. RAAMATU- KOGULIKUD MÄRKMED

Kirje

Sedelkataloogis on kirje kantud sedelitele mõõtudega 11×18 cm. Kuni 1930. aastate keskpaigani märgiti sedelitele ainult autori nimi ja aktsessioon. 1930. aastatel kasutati kirjena ka lõigendeid trükitud nimestikest. Alates 1935.a. on pikemad käsitsi kirjutatud kirjed (autor, pealkiri, alapealkiri, ilmunisandmed, olemasolevate köidete numbrid, (nummerdatud) seeria nimetus). Mitmeköiteliste teoste ja seeriaväljaannete kohta on kataloogis nii koondkirje kui ka eraldi sedelid veel üksikköidetele.

Kaartkataloogis on täielik kirje.

Inventari-
numbrid

Kuni 1950. aastani kasutusel olnud acc. ei kehti enam. 1950.a. ümberinventeerimisel jäeti acc. maha kriipsutamata, selle kõrvale kirjutati vaid uus inventarinumber koos fonditähisega. Hilisematel sedelitel on ainult inventarinumber ja fonditähis.

Kataloogis esineb peale 3.fondi inventarinumbrite ka muid (eksikombel 1. fondi või perioodikafondi v.m. inventeeritud teoseid).

Kustuta-
mine

Kustutamisel tõmmatakse vastav inventarinumber maha, kus-

juures number jäetakse loetavaks ja lisatakse akti koostamise aasta ja number (näit.: kust.1976/35).

Ümber-
suunamine märgitakse endise kohaviida mahakriipsutamise ja uue kohaviida (või vähemalt fondi) näitamisega. KHO-sse võetud raamatute kohaviida ette kirjutatakse tähis "R".

Raamatu
puudumine fondist, kui nõuetekohast kustutusakti veel pole, tähistatakse "pd." ja kuupäeva või aastaga. Raamatu puudumise kohta annab tunnistust ka see, kui acc. kõrvale ei ole märgitud uut, kehtivat inventarinumbrit.

Inventuuri-
märgid (s.o. märk tähendusega "raamat kontrollimise ajal kohal") senini kataloogis ei esine.

VI. ÜLESEHITUS

Järjestamine Kaardid järjestatakse kohaviitade järgi. Ühe kohaviida piires järjestatakse mitmekõitelised teosed köidete numbrite järjekorras, seeriaväljaanded - numbrite järjekorras või tähestikus.

Kataloogi-
vormistus Etiketil näidatakse osakond, formaat ja järjenumbrid. Kaartkataloogis kasutatakse keskväljega vahekaartide osakondade, vasakväljega - formaatide ja paremväljega - järjenumbrite näitamiseks.

VII. TÖÖKORD

Kataloogija ülesandeks on kaartide liitmine kataloogi. Kohaviidastaja ülesandeks on dubletteksemplaride juurde-märkimine, järjestuse kontroll ja lünkade (vahele jäänud järjenumbrite) väljaselgitamine ja puuduvate kaartide koostamine (asenduskaardi parempoolses allnurgas märgitakse "dpl.") ning arvestuse pidamine selle üle, missuguse kohaviidani (järjenumbrini) on kontroll tehtud ja kataloog kor-
rastatud. Kustutaja ülesandeks on kustutamiste märkimine kustutusakti järgi.

Raamatu puudumine fondist vm. teated raamatu asukoha kohta koos kuupäeva, aasta ja märkuse kirjutaja nimega tehakse pliiatsiga.

Inventuuri ajal ja fondi võrdlemisel kataloogiga valitakse kindel leppemärk raamatute kohaloleku märkimiseks. Leppemärgi tähendus kantakse käesoleva juhendi lisasse.

Kataloog on ametlik dokument fondi kohta. Keelatud on sedelite ja kaartide väljavõtmine kataloogist. Paranduste ja kustutamiste puhul jäetakse algtekst loetavaks.

VIII. ABI- VAHENDID

Osakondade kartoteek Kohaviidastajate koostatud ja jooksvalt täiendatav abivahend osakonna määramiseks. Esitab osakondade kaupa teadus- ja elualad ning omab tähestikulist registrit.

**Šifri-
vihikud** Abivahend kohaviidastajale järjenumbrite saamiseks. Iga uue nimetuse (uue kohaviida) kohta märgib kohaviidastaja sellesse järjenumbri, autori (2 autori) nime, pealkirja algussõnad ja esimese eksemplari (kõite) numbri inventari.

IX. AJALUGU

Fondid 1921.a. pandi alus nn. käsikogule: uuem aktiivselt kasutatav vene- ja vöördkeelne kirjandus, põhiliselt ilmunud pärast 1895.a.. Vastavalt raamatukogukomisjoni koosoleku otsusele 31. jaan. 1922 võeti paigutuses kasutusele järgmised osakonnad:

- I. Bibliograafiad, entsüklopeediad
- II. Keeleteadus
- III. Usuteadus
- IV. Õigusteadus
- V. Arstiteadus
- VI. Mõtteteadus, kasvatusteadus
- VII. Maateadus
- VIII. Majandusteadus
- IX. Põllumajandusteadus
- X. Loodusteadused
- XI. Kaubandusteadus, tööstus
- XII. Matemaatika, astronoomia
- XIII. Ajalugu
- XIV. Kunst, kirjandus
- XV. Kirjanduslugu
- XVI. Varia

1950.a. fondide reorganiseerimise käigus inventeeriti olemasolev kirjandus ümber ja jaotati senine käsikogu järgmiselt:

- 1) enne 1917.a. ilmunud raamatud - fond 4,
 - 2) NSVL-s alates 1917.a. ilmunud raamatud - fond 1,
 - 3) Marxi, Engelsi, Lenini teosed - K-fond,
 - 4) I osakond - teatmekirjanduse kogu,
 - 5) välismaal alates 1917.a. ilmunud raamatud - fond 3.
- Samal ajal võeti 3.fondi juurde endisest arhiivkogust need raamatud, mille ilmumisaasta oli 1917 või hilisem.

1955.a. hakati 3. fondi täiendama uue väliskirjandusega, 1963.a.aga ka vanema (enne 1945.a. ilmunud) seni töötlemata väliskirjandusega.

Koha- kataloog

1922.a. pandi alus käsikogu kohakataloogile. See koostati lahtistele sedelitele 11×18 cm. Sedelile märgiti kohaviit, autori nimi ja aktsessioon. 1930.aastatel hakati koostama täielikumat kirjet.

1950.a. jaotati senine ühtne kataloog järgmisteks osadeks:

- 1) 4.fondi ümbersuunatud raamatute kartoteek ¹,
- 2) F1 kohakataloog ²,
- 3) K-fondi kohakataloog ²,
- 4) I osakonna (järjenumbrid algavad 1-st) kohakataloog ³,
- 5) I osakonna (järjenumbrid algavad 0-ga) kohakataloog ⁴,
- 6) I osakonna puuduolnud raamatute abikartoteek ⁵,
- 7) I osakonnast SF-i suunatud raamatute abikartoteek ⁶,
- 8) III osakonna kohakataloog ³,
- 9) III osakonna puuduolnud raamatute abikartoteek ⁵,
- 10) 3. fondi II ja IV - XVI osakonna kohakataloog ³,
- 11) 3. fondi II ja IV - XVI osakonna puuduolnud ja SF-i suunatud raamatute abikartoteek ⁵.

1969.a. mindi üle sedelkohakataloogi pidamiselt kaartkoha-kataloogile, kusjuures iga osakonna ja formaadi piires alustati kaartkataloogi teatud kindlast järjenumbrist ⁷.

1980.a. uuendati sedelkohakataloogi etiketid ja kaartkoha-kataloogi vahekaardid ning etiketid.

Kataloogijuhendi koostas H.Riives 20. aug. 1980

¹ vt. ptk.III, lk.2
² seda kataloogi käesolev juhend rohkem ei käsitle
³ on nüüd üheks osaks F3 sedelkohakataloogist
⁴ sellised kohaviidad enam ei kehti; abikartoteek näitab ka uusi, teatmekogu kohaviitu, asub LMS-s kõrvuti I osakonna sedelkohakataloogiga
⁵ ühendati 1978/1980.a. sama osakonna sedelkohakataloogiga
⁶ asub LMS-s kõrvuti I osakonna kohakataloogiga
⁷ vt. ptk.III lk.1